

Neuroendokrine tumorer (NET) ^[1]

Footnotes:

Opdateret 10-10-2017

DK1706660769

Tab:

Årsag ^[2]

Neuroendokrine tumorer (NET) er en sjælden kræftsygdom, der udgår fra særlige neuroendokrine celler, som findes i mavetarmkanalen, bugspytkirtlen eller lungerne.

I Danmark regner man med ca. 400 nye tilfælde af NET om året.

De fleste, der rammes, er mellem 50 og 60 år, når sygdommen opdages. NET optræder nogenlunde lige hyppigt hos mænd og kvinder.

Neuroendokrine celler findes i næsten alle kroppens organer

Der er mange neuroendokrine celler i mave-tarmkanalen, bugspytkirtlen og lungerne.

Navnet neuroendokrin kommer af, at disse celler i fostertilstanden udvikler sig fra en type celler, som også findes i nervesystemet (neuro), mens endokrin henviser til cellernes kirtelfunktion.

Neuroendokrine celler har til opgave at producere og udskille stoffer (hormoner), som påvirker andre cellers funktion.

Årsagen til NET er oftest ukendt

Man kan ikke med sikkerhed pege på nogen ydre årsag som fx asbest eller rygning. Man ved dog, at visse sjældne arvelige sygdomme kan medføre en øget risiko for NET i bugspytkirtlen og tolvfingertarmen.

Kræft kan opstå ved et tilfælde

Man kan få kræft, fordi nogle af kroppens celler muterer (dvs. ændrer sig) af sig selv ved et uheld. Alle organer i kroppen indeholder stamceller.

Stamcellerne forsyner organerne med nye celler ved at dele sig, efterhånden som de gamle celler bliver slidt op. Hver gang en stamcelle deler sig, kan der opstå fejl i stamcellens dna – dette kaldes en mutation. Ofte betyder disse fejl ikke noget, men efterhånden som vi bliver ældre, ophobes det samlede antal mutationer i stamcellens dna.

Det øger risikoen for, at én af stamcellerne kommer til at fungere så dårligt, at den begynder at dele sig ukontrolleret og bliver til en kræftcelle.

Neuroendokrine tumorer vokser som regel meget langsomt

De kan være godartede – dvs. at de ikke spreder sig eller vokser ind i andre organer. De fleste neuroendokrine tumorer dog ondartede og kan vokse ind i omkringliggende væv og naboorganer samt sprede sig til lymfeknuder og andre organer f.eks. lever lunger og knogler. Hvor meget NET spreder sig afhænger af, hvor tumoren befinder sig i kroppen, og hvor aggressivt cellerne vokser.

Antallet af patienter med NET har været stærkt stigende gennem en årrække, uden at man præcist ved hvorfor

Noget af forklaringen skal formentlig findes i øget opmærksomhed på patientgruppen, nye diagnostiske værktøjer og generelt større viden om sygdommen.

Diagnose ^[3]

Det kan være meget vanskeligt at opdage neuroendokrine tumorer

Ofte konstateres sygdommen i forbindelse med undersøgelser for andre sygdomme, fx en operation for blindtarmsbetændelse.

Diagnosen kan først med sikkerhed stilles, hvis en vævsprøve (biopsi) har vist, at der er neuroendokrine tumorceller til stede.

De hyppigste symptomer ved NET er smerter, vægttab, træthed og udmattelse

Symptomerne kommer ofte snigende og over længere tid. Det er med andre ord meget vage og generelle symptomer, der som oftest er tegn på helt almindelige og ufarlige tilstande i mave-tarmkanalen.

Behandling ^[4]

Man behandler NET efter to overordnede principper:

At helbrede (kurativ behandling) eller at forlænge levetiden og samtidig mindske symptomer og ubehag (palliativ behandling).

Valget af behandling er afhængig af, hvor svulsten sidder, hvor hurtigt den vokser, om den er vokset igennem det omkringliggende væv, og om den har spredt sig til andre organer.

For patienter med NET kan det være aktuelt med både kirurgisk (operation) og medicinsk behandling (cellegift, biologiske medikamenter m.m).

I mange tilfælde er det relevant med en kombination af to eller flere behandlingsmetoder.

Kirurgi

Ved kirurgi fjerner man tumorvævet ved en operation. Det er den eneste behandlingsform, som kan give håb om helbredelse.

Derfor er operation den behandlingsform, man helst vil bruge. Man skelner imellem fjernelse af primær tumor (modersvulsten) og metastaser (dattersvulster).

Hvis man ikke kan fjerne alt tumorvævet, kan mange patienter have glæde af, at man fjerner mest muligt. Der kan være væv som ikke kan fjernes, fordi det for eksempel er vokset ind i vigtige blodkar i bughulen.

Udover kirurgi findes forskellige former for strålebehandling som f.eks.:

Indre strålebehandling med isotoper, også kaldet radionuklidbehandling, hvor et radioaktivt lægemiddel binder sig til specielle receptorer på kræftcellernes overflade og afgiver stråling, der får kræftcellerne til at dø. Behandlingen forbedrer livskvaliteten væsentligt hos de fleste NET-patienter.

Medicinsk behandling

Forskellige former for medicinsk behandling kan hæmme væksten af kræftcellerne og virke symptom dæmpende.

Behandlingerne tilrettelægges individuelt og foregår oftest ambulant på afdelinger med special kendskab til NET

Forsøgsbehandling

Forsøgsbehandling er en undersøgelse af en ny type behandling, hvis virkning man endnu ikke kender til bunds. Forsøgsbehandling kan være en mulighed, hvis standardbehandlingen ikke virker. Man kan tale med sin læge om, hvilke studier der er i gang i Danmark, og om det kan være relevant for den enkelte at deltage.

Source URL: <https://www.novartis.dk/neuroendokrine-tumorer-net>

Links

- [1] <https://www.novartis.dk/neuroendokrine-tumorer-net>
- [2] <https://www.novartis.dk/neuroendokrine-tumorer-net#tab-1>
- [3] <https://www.novartis.dk/neuroendokrine-tumorer-net#tab-2>
- [4] <https://www.novartis.dk/neuroendokrine-tumorer-net#tab-3>